

Sygn. akt VIII U 744/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 4 marca 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygnatura akt: VIII U 744/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.03.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. odmówił M. N. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. nie udowodnienie wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 14.11.1973r. do 29.06.1974r. (7 m-cy, 16 dni), od 02.10.1976r. do 30.06.1979r. (2 lata, 9 m-cy), od 10.01.1983r. do 31.10.1989r. (6 lat, 9 m-cy, 22 dni) z tytułu zatrudnienia wZ. R. w G..

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji i wniósł o jej zmianę i zaliczenie zakwestionowanego przez ZUS okresu pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach i przyznanie prawa do emerytury. Podał, że pracował w spornych okresach w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdzają zaświadczenia pracodawcy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu powołał się na argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji, dodał, że nie uwzględnił również jako pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 01.11.1989 r. do 31.08.1993 r. w (...) sp. z o.o w G.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. N., urodzony (...), w dniu 21.01.2013 r. złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

(Niesporne, ponadto wniosek – k. 1-2 plik II akt ubezpieczeniowych)

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 25 lat, 1 miesiąc i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 lat okresu pracy w warunkach szczególnych. Nadto, ubezpieczony nie jest członkiem OFE, ukończył 60 lat, na dzień 01.01.1999 r. osiągnął wymagany okres składkowy i nieskładkowy-25 lat dla mężczyzn.

Z uwagi na powyższe, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

(vide: karta przebiegu zatrudnienia – k. 70 plik II akt ubezp., decyzja z dnia 04.03.2013 r. – k. 71 akt ubezp., odwołanie– k. 3 akt sprawy)

M. N. był zatrudniony wZ. R. w G. w okresie od 14.11.1973 r. do 29.06.1974 r. na stanowisku sterylizatora, zaś w okresie od 10.12.1974 r. do 31.10.1989 r. na stanowiskach: ustawiacza maszyn i urządzeń przetwórstwa rybnego (do 09.01.1983 r.) , maszynisty pomp hydroforów i sieci wodno-kanalizacyjnych (od 10.01.1983 r.).

Ubezpieczony w okresie od 14.11.1973 r. do 29.06.1974 r. wykonywał prace sterylizatora polegające na zamykaniu i wyjąłaniu konserw rybnych w kotłach wysokociśnieniowych o wysokiej temperaturze ok. 120 st C, na Wydziale Produkcyjnym.

Ubezpieczony w okresie od 10.12.1974 r. do 09.01.1983 r. pracował jako solarz, sterylizator, wędzarcz. Jako solarz zajmował się solankowaniem ryby, jako wędzarcz obsługiwał piece wędzarnicze poprzez m.in. dokładanie drewna do palenisk.

Ubezpieczony od 10.01.1983 r. do 31.10.1989 r. wykonywał prace polegające na remontach i przeglądach osadników i odtłuszczowników, eksploatacji urządzeń i instalacji kanalizacyjnych, deszczowych wraz z obsługą urządzeń podczyszczających ścieki. Ubezpieczony czyścił osadniki , studzienki kanalizacyjne ze ścieków poprodukcyjnych i odkażał je sodą kaustyczną.

Praca ustawiacza maszyn i urządzeń przetwórstwa rybnego obejmowała różne stanowiska, m.in. solarza, wędzarcza.

Ubezpieczony w okresie od 01.11.1989 r. do 31.08.1993 r. zatrudniony był w (...) sp. z o.o w G. (poprzednie Z. R. w G.) na stanowisku maszynisty maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków oraz kanalarza.

Ubezpieczony wykonywał prace eksploatacyjne i remontowo-konserwacyjne urządzeń podczyszczających ścieki przemysłowe , sanitarne i kanalizacji deszczowych w Zespole (...), chłodniczych i wodno-kanalizacyjnych. Ubezpieczony czyścił osadniki , studzienki kanalizacyjne ze ścieków poprodukcyjnych i odkażał je sodą kaustyczną.

Pełnił wykonując prace kanalarza pełnił funkcję brygadzysty od 1989 r. do 30.11.1990 r. , otrzymywał dodatek brygadzistowski, pełnił obowiązki nadzoru nad pracą brygady z równoczesnym wykonywaniu pracy w zespole.

(dowód: świadectwo pracy z dn. 29.06.1974 r. –k. 5 akt ubezp plik I, k.6 plik I akt ubezp., świadectwo pracy-k. 9 akt ubezp, plik I , –k. 11, 12

dokumenty w aktach osobowych, w tym świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres 11.1989 r. do 08.1993 r., wypowiedzenie warunków pracy i płacy z dn. 31.08.1990 r., angaże, – k. 15, umowy o prace z dn. 31.10.1989 r., z dn. 10.01.1983 r. , świadectwo pracy z 1989 r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach 1974-1989 r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach 1973-1974, pismo

z dn. 02.05.1979 r., protokół z 1981 r., 1976 r., karta obiegowa, –k. 16 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego –k. 29-30, 36-37 akt sprawy oraz świadka Ryszarda Ł. – k. 36-37 akt sprawy)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został bezsprzecznie potwierdzony w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, w szczególności w oparciu o przedłożone dokumenty w aktach osobowych. Sąd oparł się ponadto na zeznaniach świadka oraz samego ubezpieczonego. Dokonując analizy i oceny zeznań bezpośrednio w toku rozprawy Sąd orzekający uznał je za w pełni wiarygodne. Zeznania te są wyczerpujące, wzajemnie się uzupełniają i korelują z dokumentami osobowymi skarżącego.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozważenia czy przedstawione dowody są wystarczające dla uznania, iż praca wykonywana przez skarżącego w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało natomiast, że wnioskodawca spełnia pozostałe kryteria prawa do świadczenia, tj. ukończył 60 lat, legitymuje się wymaganym okresem ogólnego stażu pracy, nie jest członkiem OFE.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1. legitymują się okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
2. mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
3. nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w

świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywcym) pod poz. 15 wskazano jako prace w warunkach szczególnych - prace przy bezpośredniej produkcji w zakładach przetwórstwa ryb, zaś w dziale IX (W gospodarce komunalnej) pod poz. 2 wskazano - oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych.

Zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia Nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15.08.1983 r. w dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywcym) pod poz. 15 pkt 2 wskazano jako prace w warunkach szczególnych- solarza, a w pkt 8 wędzarsza.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace odpowiadające charakterem i zakresem pracom w szczególnych warunkach wymienionym w załączniku do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. w przepisany wymiarze 15 lat .

Sąd rozpoznając spór oparł się na dokumentach osobowych , zeznaniach świadka oraz ubezpieczonego , które uznał za wiarygodne. Świadek posiada miarodajną wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, był zatrudniony wraz z ubezpieczonym w tych samym okresie, na podobnych stanowiskach oraz w tym samym zakładzie pracy. Świadek w szczególności wymienił kolejno i opisał prace wykonywane przez ubezpieczonego. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować jego wiarygodność. Treść zeznań znajduje również odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji.

Z materiału dowodowego wynika , że ubezpieczony w okresie od 14.11.1973 r. do 29.06.1974 r. pracował jako sterylizator, następnie od 10.12.1974 r. do 09.01.1983 r. jako solarz, sterylizator oraz wędzarsz, zaś od 10.01.1983 r. do 31.08.1993 r. jako kanalarz.

Odnosząc się do tak ustalonego stanu faktycznego , należy zauważyć, iż stanowisko sterylizatora nie jest wymienione w załączniku do Zarządzenia Nr 24 Ministra Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15.08.1983 r. , gdzie w dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywcym) pod poz. 15 , pkt 2 wskazano jako prace w warunkach szczególnych- solarza, a w pkt 8 wędzarsza.

Z materiału dowodowego nie wynika przy tym w jakim konkretnie okresie w ramach przedziału czasu od 10.12.1974 r. do 09.01.1983 r. ubezpieczony wykonywał prace zaliczone do prac w szczególnych warunkach - solarza i wędzarsza , a w jakim okresie prace sterylizatora, które nie są wymienione w wykazie. Ubezpieczony sam przyznał, że w przeważającej mierze wykonywał prace sterylizatora.

W związku z powyższym nie ma podstaw do zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 14.11.1973 r. do 29.06.1974 r. oraz od 10.12.1974 r. do 09.01.1983 r. w Z. R. w G..

Co do okresu zatrudnienia od 10.01.1983 r. do 31.08.1993 r. jako kanalarz, Sąd zważył, iż praca w szczególnych warunkach określona jako oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych wymieniona została w dziale IX , który odpowiada branży gospodarki komunalnej. Ubezpieczony zaś był zatrudniony w Z. R. i ich następcy prawnego , czyli w przemyśle rolno-spożywcym.

Zgodnie zaś z postanowieniem Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-03-14 (I UK 406/11) - wynikające z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U Nr 8, poz. 43) przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie uznał i nie zaliczył ubezpieczonemu spornego okresu pracy do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach stale i pełnym wymiarze czasu pracy, wobec czego staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych nie osiągnął wymiaru ustawowego 15 lat, a ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymogów do przyznania mu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W konkluzji z przytoczonych względów i argumenty podnoszone powyżej Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 477(14) § 1 k.p.c. i cytowanych wyżej regulacji, oddalił odwołanie ubezpieczonego.

SSO Elżbieta Trybulec-Czernek